

es nota.
Units encara més

alunya és te
decideixe
a l'Estatut

el PSUC

PSUC

GRAN

Partit Socialista

29 de Maig · 20 hores · Pla

Gregori Lopez Raimon
Enrico Berlin
hi assistirà

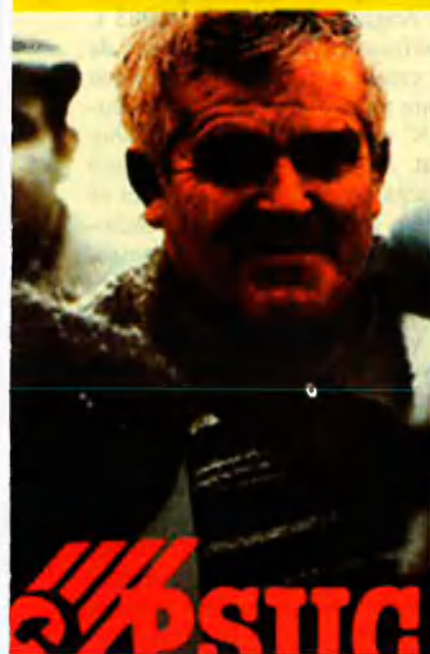
PER FER SENTIR.
vota

GUERRA CATALAN

ar

L'ombra d'Anguita

L'espanyolisme del líder d'Izquierda Unida amenaça la llarga tradició catalanista del PSUC

Él és el personatge. Julio Anguita. Flama incandescent d'una Espanya que vol sentir *verdades como puños*: contra la insolidaritat del 15%, contra el secessionisme filoslovè, contra el pujolisme neofranquista i, per què no?, contra la pitjor burgesia d'Espanya. La barba afuada i el nas punxegut, els ulls brillants i l'oratória encesa han convertit aquest cordovès –castrista i castrense– en el Rigoletto preferit dels mitjans de comunicació.

En contrapartida, també és l'home més *calumniat* de l'escena política: Felipe González ha recalcat la seva “visió paranoica”, els renovadors d'IU s'aterrien amb el seu “desvari radical”, per Miquel Roca és “l'últim estalinista”, l'il·luminat coronel Martínez Inglés el considera un “visionari il·luminat” i Santiago Carrillo el va despatxar com un “messies sense línia teòrica”. Se n'han dites més. I més se'n diran. Però Julio Anguita, obsedit per la coherència, només necessita repassar les estadístiques per calmar la set de rancúnia que li atribueixen enemics interns i externs: 2.485.000 milions de vots a les darreres eleccions europees, i puntes tan espectaculars com Madrid o Astúries amb talls superiors al 20%. I encara més: 687.000 vots a les autonòmiques andaluses, el 19%, un rècord històric que l'*anguitisme* dota de valor referencial, perquè el camí d'Espanya s'obre a Andalusia, tal com el PSOE va ensenyar el 1982 amb un milió i mig de paperetes que anunciaven la implacable victòria socialista d'aquell octubre rosa.

1994 és l'any de Julio Anguita. Pocs en dubten. La *conjuntura* corrobora finalment l'íntima convicció d'Anguita, l'única guineu al corral socialista. “Al PSOE, ni aigua”. I als còmplices del socialisme agònic –els nacionalistes– una advertència carregada de verí fílmic: “Més dura serà la caiguda”. Orador barroc i metafòric, artista de la performance. Aquest és l'Anguita *à la page*. Ha convertit les paraules en oratória permanent. *Roja y gualda*. Difícil, tanmateix, d'esbrinar-ne la versemblança. Perquè, qui no recorda aquell Anguita que proclamava el dret d'autodeterminació i la possibilitat de reformar la Constitució, idees anatematitzades a principi dels 80?

Ja fa temps Anguita era l'alcalde *asterixià* que amenitzava els mítings del PSUC i agradava als nacionalistes perquè deia allò que els catalans volien sentir contra l'hegemonisme asfixiant del PSOE. A cavall dels 90, Julio Anguita s'ha integrat a la cúpula mediàtica de les Espanyes gràcies –no cal oblidar-ho– al PSUC de Rafael Ribó. L'*anguitisme* com a fenomen social. Aquest n'és el resultat. Paradoxal i inquietant. Vegem-ho.

“Jo no jugava a la rifa i m'ha tocat”. Julio

Anguita seria secretari general del PCE: aquesta era la grossa, el febrer del 1988. La frase tenia un aire falsament providencial, perquè la seva fulgurant ascensió només era un problema d'agenda. Feia gairebé dos anys que Rafael Ribó, secretari general d'un PSUC en coma, s'havia adonat que el futur reclamava Julio Anguita. El juliol del 1986, encara calent l'èxit electoral d'Izquierda Unida-Convocatoria por Andalucía, Rafael Ribó va decidir d'inspeccionar *in situ* les "esquerres transformadores" del sud espanyol. I va constatar la capacitat real d'aglutinar gent diversa, ecopacifistes, *rebotados* o jornaleros dels SOC, sota un lideratge indiscutible que Anguita no havia aprofitat per construir-se guàrdies pretorianes ni simulacres de culte a la personalitat. A Ribó, va agradar-li tant allò que l'estarrufava que l'anomenessin l'Anguita català. Per tant, ja només era qüestió que Anguita prengués l'últim destí sense reticències. Tenia un sentit genètic del deure: l'avi havia estat guàrdia civil, el pare sergent de l'exèrcit franquista i el germà, capità. O prenia el poder o deixava morir *la causa*.

En la jornada de cloenda del XII Congrès

Julio Anguita sempre havia cregut que abandonaria la política per tornar al magisteri. Ara només l'abandonaria per anar a la Moncloa.

del Partit Comunista d'Espanya, l'ex-alcalde de Còrdova acceptava de ser el secretari general del *partido* en què ell havia militat des del setembre del 1972, quan era mestre de primària a Montilla i somniava que la docència purgaria la incultura de l'Andalusia rural. El *califa roig* s'enfrontava a un partit de complotistes professionals que havia perdut el sentit de la història, però no la passió per la intriga. Malgrat les llàgrimes desencadenades i els càntics de "La Internacional", Julio Anguita sabia que aquella cort dels miracles en-deutada i desesperada el reclamava perquè no tocava més remei. L'ajuda decisiva del la influent delegació *psuquera* havia tallat d'arrel les maniobres d'un aparell que desconfiava visceralment d'aquell triomfador provincial mediàtic i populista, a qui atribuïen una ambició excessivament eixelebrada. No s'equivocaven del tot.

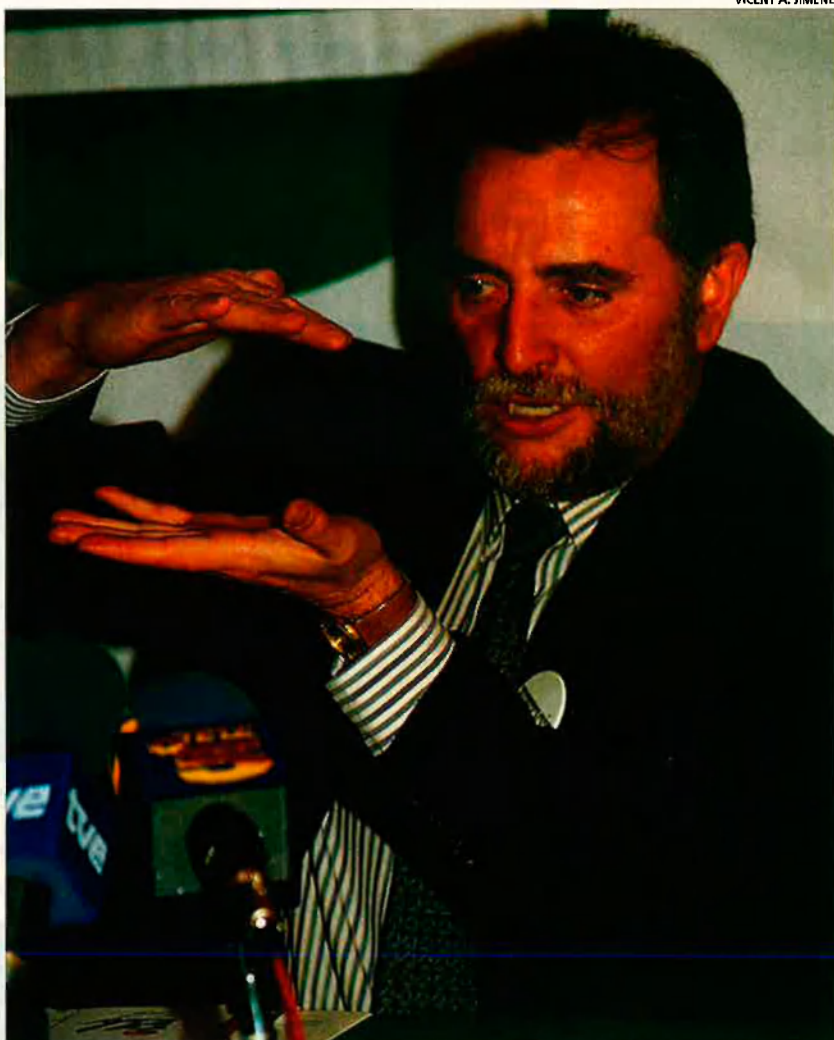
La primavera del 1988 Anguita ja no era cap ingenu. Coneixia l'ànima del PCE i sabia exactament per què l'havia sostingut la providencial coalició catalano-andalusa. Ell pensava exactament igual: calia reformar el partit perquè anunciés –i encapçalés– un nou *front-populisme* per als 90: Izquierda Unida. I en aquesta perspectiva, la unitat comunista perdia importància. Com a màxim les dues escissions, pro-soviètics i *carrillistes*, podien tornar a casa sense condicions prèvies. I difícilment Julio Anguita els acceptaria. Havia estat secretari d'Ignacio Gallego, aquell "egòlatra elevat a la cinquena potència" que va dirigir l'escissió pro-soviètica del PCE i menystenia aquella casta de *nomenklaturistes* juràssecs. Havia exigit l'adopció de mesures disciplinàries contra Carrillo quan aquest encara era llegenda incontestable: "Cap militant no pot fer ni dir el que li vingui de gust", recalca Julio Anguita l'octubre del 1983 i, encara que l'enfurismat Santiago l'acusés de falangista per creure com José Antonio, que Espanya era *una unidad de destino en lo universal*, el PSUC no tenia gaires dubtes sobre el seu candidat. Anguita tancava la transició interna o la llarga travessia del desert: tot es podia replantejar. Fins i tot la qüestió nacional. Amb Julio Anguita el federalisme passava a ser un referent comú.

Els delegats del PSUC, avui destacats dirigents d'IC, no van encertar-la del tot. Ni tampoc van equivocar-se completament. Determinades virtuts d'Anguita, com la seva repulsió a l'*aparell*, s'han mantingut; però han pres un caire inesperat. Pels seus primers avaladors, Anguita ha esdevingut un personalista crònic que només delega en la seva quinta d'amics sudistes –Antonio Romero, Rosa Aguilar o Luis Carlos Rejón– i arrossega el conjunt d'Izquierda Unida cap a una escalada de terrorisme verbal que posa en qüestió els

tensos equilibris –territorials i grupusculars– d'aquesta aliança multicolor.

Pels *anguitòlegs* no hi ha retop. La seva fixació és la presidència del Govern espanyol. En conseqüència, l'estratègia se centra a arrabassar al PSOE tot el vot d'esquerres "per tots els mitjans possibles", amb la confiança que el PP continuï xuclant electors de centre-dreta. No és cap tenalla a la grega. És una coincidència natural que Anguita no pensa desapropiar. Desemmascarar la falsa esquerra i convertir-se en l'única alternativa a la dreta. Aquesta és la mena de *repte històric* que apassiona Anguita. Per això l'exaspera que Ribó qüestionï la seva línia d'atacs a Pujol i al nacionalisme, ara que CiU s'ha fet còmplice i encobridor d'un govern malalt. Si ataca més Pujol és perquè Pujol és ara el *co-príncep* d'Espanya: un aprofitat que no es fa responsable de la governabilitat general –no fa país, diríem– i en treu un rendiment insolidari i classista. Ben cert que Anguita mai no es retracta de les seves declaracions, però el 25 de novembre de 1988 els diaris reproduïen el fragment d'un discurs *estrany*: "Es pot pactar amb la burgesia, però de cap manera amb l'oligarquia". Com diuen els qui el coneixen i no l'adulen, "Anguita sempre pensa el contrari del que diu". No és el mateix funambulisme polític de Santiago Carrillo. Ni tampoc l'estalinisme epidèrmic del comunista ortodox. És un cúmul massa complex: castrista, castrense i catàrtic. És drama i sainet. Follia i raó. Tots els horrors que pronosticaven els enemics d'Anguita s'han complert només en part: els trets dictatorials, venjatius, obcecats, intransigents i mesquins s'han abocat en forma de còlera ocasional sobre Cristina Almeida, Pablo Castellano, Rafael Ribó o Nicolás Sartorius, però, en darrer terme, quan la seva autoritat entra en qüestió, Julio Anguita prefereix de recórrer a l'inconfusible "jo o el caos". I un sol cop fou suficient.

Quan, el novembre del 1991, va anunciar la dimissió com a coordinador d'Izquierda Unida, Julio Anguita estava assetjat: les federacions "regionals" s'insubordinaven en cadena, mentre l'EUPV es constituïa en partit unilateralment, els renovadors li exigien la decapitació immediata del PCE i Rafael Ribó havia convertit el protocol de relacions IU-IC, signat l'octubre del 1990 per garantir la sobirania d'IC i *retirar-la* dels assumptes estatals, en un acte d'independència orgànica que l'alliberava de tota "corresponsabilitat" amb Madrid. Massa cops a l'estómac per a algú que es creu l'escollit. Només va necessitar mig any per instal·lar-se de nou al capdavant d'Izquierda Unida, forçar la convocatòria d'una III Assemblea Federal i crear una majoria *anguitista* –al voltant del 60% del consell po-

La presència hiperactiva del líder d'IU als mitjans de comunicació espanyols ha convertit l'anguitisme en un fenomen mediàtic. I a Anguita li van, i el perden, els jocs de paraules.

lític– que s'encarregués d'actuar segons les noves normes de la casa: flexibilitat, diàleg, però també ferma. Aquest retorn al dirigisme tampoc no ha reeixit. La complexitat i la parcel·lació d'IU, més l'efectiva *sobirania total* d'IC, han impedit un procés de depuració i de realineament de dissidents. La democràcia interna, en darrer terme, és tan inqüestionable com el seu lideratge, però l'embull continua.

Anguita és IU i IU no s'imagina sense Anguita. No té substituït i ja no se'l qüestiona. Representa l'*honestedat* d'un polític que en totes les seves actuacions com a gestor públic o parlamentari manté l'ètica més escrupolosa, garrepa fins i tot. Una actitud reforçada amb dues vestidures imprescindibles en l'escenari moral dels 90: la *dignitat* d'un quixot modern que no s'ha rendit mai als interessos del més fort –llegiu PSOE– i la *coherència* d'un líder que transmet sempre la imatge d'un despreniment ascètic deslligat de les misèries de la política. Anguita és necessari, conclouen des d'IC. Les *boutades* protohispaniques formen part del *cachet*. Ell és l'artista de la paraula.

Oriol Malló